

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 11520
Tarih : 23.09.2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurt Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
Teklifim gerekçesiyle birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Muazzez ORHAN IŞIK

Van Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon	Plan ve Bütçe	
Esas Komisyon	Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor	
Tarih :	01 Ekim 2021	Esas No: 2/3894

TBMM	
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK. LİGİ	
	23 Eylül 2021
Numara:	

CHANCE TAK
23 Eylül 2021
881520

GEREKÇE

Gençlik, iyi bir eğitim ve istihdam politikası uygulanırsa, ülkelerin geleceğidir. Eğitim hakkının tam anlamıyla uygulanması için altyapı hizmetlerin de sağlanması gereklidir. Ancak son yıllarda yaşam standardının düşmesi, kişi başına düşen gelirin azalması, devam eden ekonomik kriz ve yoksulluğun artması Türkiye’de nitelikli yükseköğrenimi “lüks bir hizmete” dönüştürülmüştür. TÜRK-İŞ’in “evli olmayan-çocuksuz bir çalışanın ‘aylık yaşama maliyeti’ olarak hesapladığı 3.573 TL, aslında bir yükseköğrenim öğrencisi için de ölçüt olarak kullanılmalıdır. Birçok öğrencinin açlık sınırının altında ve mutlak yoksulluk içinde eğitimini sürdürdüğü bilinmektedir. Özellikle ebeveynleri asgari ücretli çalışan gençlerin eğitime destek verilmesi sosyal devletin ve toplumsal dayanışmanın bir gereğidir.

YÖK verilerine göre 2020 yılında 7,9 milyon kişi yükseköğrenim kapsamında eğitime devam etmekte, 1,8-2, milyon arası aday her yıl sınavlara girmekte ve her yıl ilave bir milyon kişi yüksek öğrenime kayıt yapmaktadır. Gerekli altyapı hazırlanmadan, yeterli sayıda akademisyen yetiştirilmeden, denetimsiz bir şekilde sayısı artan üniversitelerde, öğrenci olan onbinlerce kişi okulunu ekonomik zorluklar nedeniyle tamamlayamamaktadır. Her yıl yüzbinlerce öğrenci üniversiteyi terk etmektedir. Genç üniversiteli işsizliğinin yüksekliği, KYK burs desteklerinin yetersizliği ve üniversite sürecinde gerekli desteklerin sunulmaması binlerce genci üniversitelerden uzaklaştırmaktadır. Barınma üniversite öğrencilerinin en temel sorunlarından biridir.

Geleceğimiz olan üniversiteli gençliğin; nitelikli bir eğitim alması, eğitim süreçlerinde nitelikli yurt ve okullarda borçlandırılmadan eğitim alması ve borçlandırılan gençlerin borçluluk sorunlarının çözülmesi için gerekli politikaların belirlenmesi bir toplumsal görevdir. Bu kapsamda yeni bir KYK borçlandırması yapmadan gençlerin nitelikli bir yükseköğretim hizmeti alması ve sürdürülebilir bir yurt sistemi kurulmasına hizmet edecek kanun değişikliği elzemdir. Üniversitelilere yapılan yardım ödemelerinin faizsiz ve artırımsız olması ve sigortalı, güvenceli ve en az asgari ücretli bir iş bulunana kadar geri ödemelerin ertelenmesi gereklidir. Bu koşullar sağlanamadığı durumlarda üniversiteli mezunların geleceği ipotek altına alınmış olacak, iş bulamama durumlarında ise haciz ve icra gibi yaşamı alt üst eden durumlarla karşılaşacaklardır. Gençliğin eğitimin desteklenmesi ve geleceğinin korunması için kredi, burs ve yardım gibi desteklerin onlara yük olmaması sağlanmalıdır. Gittikçe artan işsizlik ve yoksulluk durumu da geri ödeme şartı için sigortalı, güvenceli ve insan onuruna yakışır iş koşulunu gerektirmektedir. İş imkânı sağlanmadan haciz ve icraya tabi tutulan üniversite gençliği kayıp nesil olacaktır. Bu yasayla verilecek barınma yardımının diğer KYK borçları gibi hacizlik ve icralık durumlara yol açmaması da amaçlanmıştır. Mezunlar için İŞKUR tarafından uygun bir iş bulunana kadar KYK borçları ve barınma yardımının geri ödememesi gereklidir. Ayrıca faiz etkisi nedeniyle ödenemeyecek kadar artan borçların makul bir düzeye çekilmesi sağlanıp, belli bir süre içerisinde yapılan ödemelere faiz uygulanmaması sağlanmalıdır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Türkiye’de yoksul hanelerde yaşayan öğrencilere barınma yardımı verilmesini amaçlayan bu madde ile 2021 yılı için “hane geliri iki asgari ücretin altında (2021 yılı için 5.651,8 TL altında) olan öğrencilere” 2021 yılı itibariyle aylık öğrenim kredisi miktarınca barınma yardımı verilecektir. Bu şekilde ebeveynleri asgari ücretli olan tüm öğrencilere kira ve diğer barınma giderleri için bir destek bursu verilmiş olacaktır.

Mezuniyetten sonra öğrencilerin iş bulmaları ve gelir sahibi olmaları durumunda bu barınma yardımını geri ödemeleri için düzenlemeler yapılmıştır. İşsiz ve gelirsiz olmaları durumunda ödeme yapmamaları için kolaylaştırıcı düzenlemeler de yapılmıştır. Mezuniyetten itibaren 7 yıl içinde geri ödemelerini yapan öğrencilere herhangi bir şekilde faiz uygulanmayacaktır. Yine bu borç nedeniyle öğrencilere haciz ve icra takip işlemleri yürütülemeyecektir.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

YÜKSEK ÖĞRENİM KREDİ VE YURT HİZMETLERİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 16/08/1961 tarihli ve 351 Sayılı Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurt Hizmetleri Kanununun “Beslenme ve Barınma Yardımı” üst başlıklı 23’üncü maddesine “Vergi muafiyeti tanınan vakıflar” ibaresinden önce gelmek üzere aşağıdaki düzenleme yapılmıştır.

MADDE 23 –

Aylık toplam hane gelirlerinin, iki asgari ücret miktarının altında olduğunu belgeleyen ve başvuran tüm yüksek öğrenim öğrencilerine (açık öğretim hariç) yurt ve barınma imkanı sağlanır.

Başvurusuna rağmen bir ay içerisinde yurt ve barınma imkanı sağlanamayan bu yüksek öğrenim öğrencilerine o yıl için belirlenen öğrenim kredisi miktarı kadar, aylık barınma yardımı izleyen ay içerisinde ödenir. Öğrencinin öğrenim kredisi ve burs alması, bu başvuruyu yapmasına ve barınma yardımı almasına engel teşkil etmez.

Öğrenci, barınma yardımı borcunu öğrenim gördüğü öğretim kurumunun normal eğitim süresinin bitiminden itibaren iki yıl (öğrencinin lisansüstü eğitim yapması halinde dört yıl) sonra başlamak üzere, yardım aldığı süre için ve aylık dönemler halinde Kuruma ödemek zorundadır. Ancak bu süre Kurumca bir yıl daha uzatılabilir.

Mezuniyetten itibaren 7 yıl içinde yapılan geri ödemelerde borç faizi uygulanmaz.

Geri ödeme başlangıcı erkeklerde askerlik, kadınlarda gebelik ve doğum izni dönemine rastlarsa dönemin sonuna kadar ertelenir.

Sosyal Güvenlik Kurumuna kayıtlı olacak şekilde en az asgari ücretli iş imkânları sağlanmayan tüm mezunların geri ödemeleri iş bulunana kadar ertelenebilir. Uygun iş bulunmasında görevli kurum İŞKUR’dur.

Geri ödemeleri devam ederken işsiz kalan borçluların ödemelerine iş bulunana kadar ara verilebilir.

İşsiz olanlara geri ödeme borcu nedeniyle haciz ve icra işlemi yapılamaz.

MADDE 2- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.